

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет міжнародних відносин
Кафедра міжнародних відносин і регіональних студій

СИЛАБУС
освітнього компонента
Атестаційний екзамен

підготовки бакалаврів
спеціальності 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні
студії
освітньо-професійної програми Міжнародні відносини

Луцьк 2021

Силабус атестаційного екзамену підготовки бакалаврів, галузі знань 029 Міжнародні відносини, спеціальності 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії, за освітньо-професійною програмою «Міжнародні відносини»

Розробник: Моренчук Андрій Анатолійович, доцент кафедри міжнародних відносин і регіональних студій, кандидат історичних наук, доцент

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

Вознюк Є.В.

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри міжнародних відносин і регіональних студій

протокол № 1 від 31 серпня 2021 р.

Завідувач кафедри:

Коцан Н.Н.

I. Опис освітнього компоненту

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика освітнього компоненту
Денна форма навчання	галузь знань: 029 Міжнародні відносини спеціальність: 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» освітній ступінь: бакалавр	Нормативна
Кількість годин / кредитів:30/1		Рік навчання 4
Денна форма навчання		Денна
		Семестр: 8
		Самостійна робота:28 год.
		Консультації: 2 год.
		Форма контролю: екзамен
Мова навчання		українська, англійська

II. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові: *Моренчук Андрій Анатолійович*

Науковий ступінь: *кандидат історичних наук*

Вчене звання: *доцент*

Посада: *доцент кафедри міжнародних відносин і регіональних студій.*

Контактна інформація: +38 050 730 22 36 e-mail: Morenchuk.Andriy@vnu.edu.ua

Дні занять: [ПС-Розклад v.4.0](#)

ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Силабус освітнього компонента «Атестаційний екзамен» складений відповідно до освітньо-професійної програми «Міжнародні відносини» підготовки бакалаврів спеціальності 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії.

Переквізити: прослухані курси з освітньо-професійної програми

Метою атестації є визначення фактичної відповідності підготовки здобувачів вищої освіти цілям та вимогам освітньо-професійної програми «Міжнародні відносини» першого (бакалаврського) рівня, перевірка їх знань, умінь та навичок, необхідних для подальшої професійної діяльності.

В освітньо-професійній програмі «Міжнародні відносини» форма атестації для здобувачів вищої освіти спеціальності 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії визначена як атестаційний екзамен.

Атестація здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії освітньо-професійної програми «Міжнародні відносини» реалізується у відповідності до «Положення про екзаменаційну комісію щодо атестації осіб, які здобувають перший (бакалаврський) та другий (магістерський) рівні освіти»

відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту» (Стаття 6), Наказу МОЗ України від 19 лютого 2019 року № 419 «Про затвердження Порядку, умов та строків розроблення і проведення єдиного державного кваліфікаційного іспиту та критеріїв оцінювання результатів», з урахуванням «Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів Волинського національного університету імені Лесі Українки», «Положення про навчання у Волинському національному університеті імені Лесі Українки для здобуття першого (бакалаврського) ступеня на основі раніше здобутих освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст», освітнього ступеня «фаховий молодший бакалавр».

Атестацію здобувачів здійснює Екзаменаційна комісія (далі – ЕК) після завершення ними навчання на першому (бакалаврському) рівні. Заклад вищої освіти на підставі рішення екзаменаційної комісії присуджує особі, яка успішно виконала освітню програму на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти, відповідний ступінь вищої освіти та присвоює відповідну кваліфікацію та видачу диплома (звичайного зразка чи з відзнакою); вносить пропозиції щодо поліпшення якості підготовки фахівців з відповідної освітньо-професійної програми. Рішення про присудження ступеня вищої освіти та присвоєння відповідної кваліфікації скасовується закладом вищої освіти у разі виявлення фактів порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності, у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Силабус до атестації, форму проведення екзамену (усно, письмово, комп'ютерне тестування) розробляє та визначає випускова кафедра міжнародних відносин і регіональних студій та затверджує рада факультету міжнародних відносин. Силабус атестаційного екзамену оприлюднюється на веб-сторінці факультету міжнародних відносин не пізніше ніж за півроку до проведення атестації.

Складання атестаційного іспиту здійснюється державною мовою, або мовою викладання освітніх компонентів.

Білет до атестації затверджуються засіданням кафедри та вченою радою факультету міжнародних відносин.

Кожен екзаменаційний білет містить три питання. До атестаційного екзамену включенні питання з циклу професійної підготовки: «Теорія міжнародних відносин», «Зовнішня політика України», «Світова економіка», «Міжнародні та регіональні конфлікти», «Міжнародна інформація та суспільні комунікації», «Міжнародні відносини та світова політика», «Регіоналістика», «Основи дипломатії та дипломатичної роботи», «Політична географія країн і регіонів», «Історія міжнародних відносин», «Сучасні тенденції міжнародних відносин», «Геополітика та геостратегія».

На атестаційному іспиті здобувач вищої освіти повинен продемонструвати теоретичні знання з міжнародних відносин, вміння аргументувати свої відповіді, а також застосовувати отримані знання і вміння на практиці. Оцінювання відповіді здобувача здійснюється згідно з розробленими критеріями.

КОМПЕТЕНТНОСТІ

Під час атестаційного іспиту згідно з вимогами ОПП «Міжнародні відносини» першого (бакалаврського) рівня та Стандарту вищої освіти України за спеціальністю 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії галузі знань 29 Міжнародні відносини для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, введеного в дію наказом Міністерства освіти і науки України № 1002 від 04.08.2020 р. здобувачі вищої освіти будуть компетентними:

Загальні компетентності

ЗК1. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України.

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, Загальні компетентності (ЗК) наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі і знань про природу і суспільство, та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового образу життя.

ЗК4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК5. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК9. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК10. Здатність спілкуватися державною мовою усно і письмово.

ЗК11. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК13. Здатність бути критичним і самокритичним.

Фахові компетентності

СК1. Здатність виокремлювати ознаки та тенденції розвитку, розуміти природу, динаміку, принципи організації міжнародних відносин, суспільних комунікацій та/або регіональних студій.

СК2. Здатність аналізувати міжнародні процеси у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному.

СК3. Здатність оцінювати стан та напрями досліджень міжнародних відносин та світової політики у політичній, економічній, юридичній науках, у міждисциплінарних дослідженнях.

СК5. Здатність аналізувати вплив світової економіки, міжнародного права та внутрішньої політики на структуру і динаміку міжнародних відносин та зовнішньої політики держав.

СК7. Здатність аналізувати міжнародні інтеграційні процеси у світі та на Європейському континенті та місце в них України.

СК8. Усвідомлення національних інтересів України на міжнародній арені. СК9. Здатність застосовувати знання характеристик розвитку країн та регіонів, особливостей та закономірностей глобальних процесів та місця в них окремих держав для розв'язання складних спеціалізованих завдань і проблем. СК10.

Здатність аналізувати структуру та динаміку міжнародних суспільних комунікацій, виявляти їх вплив на міжнародну систему, державні та суспільні інститути.

СК11. Здатність аналізувати природу та еволюцію міжнародних організацій, їхнє місце у системі міжнародних відносин, основних форм та перспектив співпраці України з ними.

СК13. Здатність аналізувати діяльність міжнародних недержавних акторів та транснаціональні відносини.

Програмні результати навчання

РН01. Знати та розуміти природу міжнародних відносин та регіонального розвитку, еволюцію, стан теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики, а також природу та джерела політики держав на міжнародній арені і діяльності інших учасників міжнародних відносин.

РН02. Знати та розуміти природу та динаміку міжнародної безпеки, розуміти особливості її забезпечення на глобальному, регіональному та національному рівнях, знати природу та підходи до вирішення міжнародних та інтернаціоналізованих конфліктів.

РН03. Знати природу міжнародного співробітництва, характер взаємодії між міжнародним акторами, співвідношення державних, недержавних акторів у світовій політиці.

РН04. Знати принципи, механізми та процеси забезпечення зовнішньої політики держав, взаємодії між зовнішньою та внутрішньою політикою, визначення та реалізації на міжнародній арені національних інтересів держав, особливостей формування та реалізації зовнішньополітичних рішень.

РН05. Знати природу та механізми міжнародних комунікацій

РН06. Знати природу та характер взаємодій окремих країн та регіонів на глобальному, регіональному та локальному рівнях.

РН07. Здійснювати опис та аналіз міжнародної ситуації, збирати з різних джерел необхідну для цього інформацію про міжнародні та зовнішньополітичні події та процеси.

РН13. Вести фахову дискусію із проблем міжнародних відносин, міжнародних комунікацій, регіональних студій, зовнішньополітичної діяльності, аргументувати свою позицію, поважати опонентів і їхню точку зору

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
90 – 100	Відмінно	A	відмінне виконання
82 – 89	Дуже добре	B	вище середнього рівня
75 – 81	Добре	C	загалом хороша робота
67 -74	Задовільно	D	непогано
60 - 66	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
1 – 59	Незадовільно	Fx	необхідне перескладання

Будь-яка допомога здобувачу під час іспиту з чийого б то не було боку категорично забороняється як прояв академічної недоброчесності. Під час іспиту не допускається використання здобувачами додаткових засобів інформації – друкованих, рукописних, електронних.

За неявку здобувача на атестаційний іспит за будь-яких причин виставляється відмітка «не з'явився» («не з'явилась»).

Апеляційна заява здобувача про його незгоду із виставленою йому екзаменаційною комісією оцінкою за атестаційний іспит може бути подана здобувачем тільки в день іспиту у письмовій формі на ім'я голови екзаменаційної комісії.

Здобувач, який отримав незадовільну оцінку на атестаційному іспиті, відраховується з вищого навчального закладу. Йому видається академічна довідка встановленого зразка.

У випадку одержання незадовільного результату повторне складання іспиту дозволяється протягом трьох років після закінчення вищого закладу освіти, але не раніше, як під час наступної атестації.

ПИТАННЯ ДО АТЕСТАЦІЙНОГО ІСПИТУ

Теорія міжнародних відносин

1. Сучасні теорії міжнародних відносин.
2. Поняття і структура міжнародної системи. Основні типи міжнародних систем та їх коротка характеристика.
3. Учасники світової політики і міжнародних відносин.
4. Сила як інструмент світової політики. Сутність і параметри сили.
5. Міжнародна пропаганда: сутність, призначення, напрями, типологія.
6. Сутність та структура конфлікту. Фази розвитку міжнародного конфлікту.

Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Капітоненко М. Теорія міжнародних відносин. Чернівці: Книги-XXI, 2019. 271 с.
2. Мальський М.З. Теорія міжнародних відносин: Підручник. К.: Знання, 2007. 461 с.
3. Основи теорії міжнародних відносин : навчальний посібник / Л. О. Дорош та ін. Львів: Вид-во Львівської політехніки, 2015. 244 с.
4. Теорія міжнародних відносин. Міжнародні відносини та світова політика : навч. посіб. / М. П. Требін, Л. М. Герасіна, В. Л. Погрібна та ін. Харків: Право, 2016. 540 с.
5. McGlinchey S., Walters R., Scheinpflug C. International Relations Theory. Bristol, 2017. 181 p.
6. Theories of International Relations/ edited by Scott Burchill, Richard Devetak, Andrew Linklater, Matthew Paterson, Christian Reus-Smit, and Jacqui True. Third edition. URL: <http://lib.jnu.ac.in/sites/default/files/ReferenceFile/Theories-of-IR.pdf>.

ЗОВНІШНЯ ПОЛІТИКА УКРАЇНИ

1. Геополітичне положення України як важливий чинник формування її національної безпеки.
2. Проблеми і перспективи вступу України до ЄС.
3. Проблеми і перспективи вступу України до НАТО.
4. Збройна агресія Росії як основна загроза національній безпеці України.

Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Глобалізація та політика національної безпеки / Під ред. П. Юхименко. К. : Центр навчальної літератури, 2021. 408 с.
2. Дністрянський М. С. Загострення геополітичних взаємин у період постмодерну та становище України : монографія. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2021. 154 с.
3. Зовнішня політика України – 2015: стратегічні оцінки, прогнози та пріоритети / за ред. Г. М. Перепелиці. К. : ВД «Стилос», 2016. 308 с.
4. Стратегія національної безпеки України URL: <https://www.president.gov.ua/documents/2872015-19070>
5. Україна дипломатична. Випуск XXI, 2020. URL: <https://ud.gdip.com.ua/vypusk-xxi.html>

СВІТОВА ЕКОНОМІКА

1. Загальні особливості та тенденції розвитку світової економіки.
2. Економіка розвинутих країн: стан, виклики, перспективи.

Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Глобальна економіка : навч. посіб. / І. І. Вініченко та ін. К.: ДКС центр, 2019. 227 с.
2. Глобальна економіка: навч. посіб. / Довгаль О. В. та ін. Івано-Франківськ : Супрун В. П., 2019. 261 с.
3. Зінчук Т., Куцмус Н., Усюк Т., Прокопчук О. Нова світова економіка. Менеджмент, технології, стратегії. Навчальний посібник рекомендовано МОН України. К.: Центр навчальної літератури, 2021. 372 с.
4. Козак Ю.Г. Світова економіка. Навчальний посібники. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 328 с.
5. Коцан Н.Н. Світова економіка: Навчально-методичний комплекс дисципліни. Луцьк: Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки , 2020. 54 с.
6. Світова економіка = Worldeconomics : навч. посіб. / В. М. Фомішина та ін. Одеса: Олді плюс, 2021. 611 с.

МІЖНАРОДНІ ТА РЕГІОНАЛЬНІ КОНФЛІКТИ

1. Міжнародні конфлікти на Близькому та Середньому Сході.
2. Сучасні конфлікти на Кавказі та Закавказзі.
3. Китай та його конфліктні питання щодо Тайваню, інших територій.
4. Витоки, стан та перспективи урегулювання Індійсько-Пакистанського конфлікту.
5. Оцінка сучасної конфліктної ситуації на Африканському континенті.

Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Іжнін І. І. Міжнародні конфлікти (кінець ХІХ – перша половина ХХ століття): підручник. Львів: Видавництво Львівського університету ім. І. Франка, 2019. 448 с.
2. Корнута І. Геополітика Південно-Китайського моря: інтереси ключових гравців. Геополітика України: історія і сучасність. Збірник наукових праць. 2016. Вип. 2 (17). С. 333–342.
3. Мацеєвський Д., Мухін М. Конфлікт між Азербайджаном та Вірменією:

пояснюємо, чому країни ворогують через Нагірний Карабах. CHAS.NEWS. URL: <https://chas.news/current/konflikt-mizh-azerbaidzhanom-ta-virmenieyu-poyasnyuemo-chomu-kraini-voroguyut-cherez-nagirnii-karabah>

4. Cornell Svante E. The International Politics of the Armenian-Azerbaijani Conflict: The Original «Frozen Conflict» European Security. Washington DC, USA: Central Asia-Caucasus Institute & Silk Road Studies Program Johns Hopkins University-SAIS, 2017. 223 p.
5. Kriesberg Louis. Realizing Peace: A Constructive Conflict Approach. London and New York: Routledge, 2016. 157 p.
6. Nalbandov Robert. Foreign Interventions in Ethnic Conflicts. Ashgate Publishing Company, 2009. 327 p.
7. Saparov Arsène. From Conflict to Autonomy in the Caucasus: The Soviet Union and the Making of Abkhazia, South Ossetia and Nagorno Karabakh. London and New York: Routledge, 2015. 199 p.
8. Zartman William I., Faure Guy Olivier. Escalation and Negotiation in International Conflicts. Cambridge University Press, 2005. 350 p.

МІЖНАРОДНА ІНФОРМАЦІЯ ТА СУСПІЛЬНІ КОМУНІКАЦІЇ

1. Інформаційно-психологічні операції (ІПСО) в контексті російської агресії проти України.
2. Міжнародна взаємодія у сфері інформаційної (кібер) безпеки.

Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Тихомирова Є. Б. Паблікрилейшнз у глобалізованому світі: монографія. К.: Наша культура і наука, 2004. 489 с.
2. Юдін О. К. Інформаційна безпека держави: Навч. посібник. Харків: Консум, 2005. 578 с.
3. Kanet Roger E. Routledge Handbook of Russian Security. London and New York: Routledge, 2019. 448 p.

МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ ТА СВІТОВА ПОЛІТИКА

1. Особливості розвитку міжнародних відносин на рубежі XX-XXI ст.
2. Геополітична структура сучасного світу. Основні центри сили.
3. Глобалізація як тенденція розвитку сучасних міжнародних відносин.
4. Інтеграція як тенденція розвитку міжнародних відносин.
5. Демократизація як тенденція розвитку міжнародних відносин.

Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Глобалізація та політика національної безпеки / Під ред. П. Юхименко. К. : Центр навчальної літератури, 2021. 408 с.
2. Гольцов А.Г. Геополітика та політична географія. К. : Центр навчальної літератури, 2019. 416 с.
3. Європейський Союз: навч. посібник / за ред. А.О. Бояра, С.В. Федонюка. К.: ФОП Маслаков, 2020. 600 с.
4. Європейська та євроатлантична інтеграція: навчальний посібник / за заг. ред. О.М. Лютак. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2016. 376 с.
5. Лісовський П.М. Міжнародні відносини: ментальність, геополітика, глобалізація : Навч. посіб. К.: Кондор-Видавництво, 2017. 156 с.

РЕГІОНАЛІСТИКА

1. Адміністративно-територіальний устрій і регіоналізація України.
2. Регіональна політика в Україні і проблеми розвитку регіонів держави.

Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Механізми реалізації регіональної політики: оцінка ефективності та напрями удосконалення / наук. ред. С. Л. Шульц. Львів, 2018. 205 с. URL: <http://ird.gov.ua/irdp/p20180102.pdf>.
2. Навчальний посібник з дисципліни «Регіональна економіка» для студентів усіх напрямів підготовки денної та заочної форми навчання / Гусєва О.Ю., Воскобоева О.В., Ромащенко О.С. К.; ДУТ, 2018. 55 с.
3. Регіони України: статистичний щорічник. URL: www.ukrstat.gov.ua.
4. Топчієв О.Г., Мальчикова Д.С., Яворська В.В. Регіоналістика: географічні основи регіонального розвитку і регіональної політики. Навч. посіб. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. 372 с.

ОСНОВИ ДИПЛОМАТІЇ ТА ДИПЛОМАТИЧНОЇ РОБОТИ

1. Поняття та основні етапи розвитку дипломатії.
2. Сучасне дипломатичне представництво: структура, персонал, функції.
3. Публічна дипломатія, її основні види.
4. Дипломатичний протокол та церемоніал України.

Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Сагайдак О. П. Дипломатичний протокол та етикет. Навч. посібник. 3-ге вид. К.: Знання, 2017. 326 с.
2. Турчин Я.Б., Дорош Л.О., Івасечко О.Я. Дипломатична та консульська служба. Львів: Ви-во Львівської політехніки, 2018. 332 с.
3. Хандогій В. Дипломатичні сюжети: Невигадані історії кар'єрного дипломата. К.: Саміт-Книга, 2017. 576 с.
4. Шинкаренко Т.І. Дипломатичний протокол та етикет. К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2007. 296 с.
5. Diplomatic Protocol: Etiquette, Statecraft & Trust Hardcover – August 7, 2018. URL: <https://www.amazon.com/Diplomatic-Protocol-Etiquette-Statecraft->

ПОЛІТИЧНА ГЕОГРАФІЯ КРАЇН І РЕГІОНІВ

1. Політична карта світу та періоди її формування.
2. Етнополітичні аспекти розвитку країн світу.
3. Сепаратистські рухи в сучасній Європі.

Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Political geography URL: <https://www.studysmarter.us/explanations/human-geography/political-geography/>
2. Political geography: defining nation-states URL: <https://slcc.pressbooks.pub/humangeography/part/political-geography/>

ІСТОРІЯ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

1. Основні риси розвитку зовнішньої політики Стародавньої Греції.
2. Основні риси давньоримської зовнішньої політики та дипломатії.

3. Основні риси розвитку зовнішньої політики і міжнародних відносин в часи середньовіччя.
4. Основні риси розвитку зовнішньої політики і міжнародних відносин в епоху Нового часу.
5. Основні тенденції і чинники розвитку міжнародних відносин в умовах «холодної війни».

Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Головченко В.І., Степанов О.П. Нариси з історії міжнародних відносин та зовнішньої політики країн Азії й Африки: навч. посіб. К.: Юрисконсульт, 2014. 424 с.
2. Горбань Ю.А. Історія сучасного світу: соціально-політична історія XV-XX століть: Навч. посібник. К. : Вікар, 2003. 435 с.
3. Джадт Тоні. Після війни. Історія Європи від 1945 року. К.: Наш формат. 2020. 930 с.
4. Дюррозель Ж.-Б. Історія дипломатії від 1919 року до наших днів. К.: Основи, 1995.
5. Зінченко А.А. Історія дипломатії від давнини до початку нового часу. Вінниця: Нова книга, 2002. 376 с.
6. Міжнародні відносини та зовнішня політика (1945–70-ті роки) / В. А. Манджола, М. М. Білоусов, Л. Ф. Гайдуков. К.: Либідь, 1999. 558 с.
7. Міжнародні відносини та зовнішня політика (1970–2000 рр.) / В.С. Бруз, В.М. Матвієнко та ін. К.: «Либідь», 2000.
8. Міжнародні відносини та зовнішня політика (1980-2000 роки): / В. А. Манжола, М. М. Білоусов, Л. Ф. Гайдуков та ін. К.: Либідь, 2001. 622 с.
9. Моренчук А.А. Інтерактивний навчально-методичний комплекс. Дисципліна: «Історія міжнародних відносин. Частина перша. Від найдавніших часів до кінця холодної війни». [Луцьк: Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки, 2017. Електронний варіант.](#)
10. Ringmar Erik. History of International Relations: A Non-European Perspective Open Book Publishers, 2019. 218 p.
11. Young John W, Kent John. International Relations Since 1945. Oxford, 2013. 750 p.

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

1. Багатополярність сучасних міжнародних відносин.
2. Роль інформації в сучасних міжнародних відносинах.
3. Вплив екологічних змін, надзвичайних ситуацій та пандемії на розвиток міжнародних відносин.
4. Сучасний світовий та міжнародний порядок.
5. Розмивання кордонів між внутрішньою і зовнішньою політикою.

Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Міжнародні відносини та світова політика: навчальний посібник / О. М. Кузь, Д. С. Коротков, Д. Ю. Михайличенко, О. В. Бровко ; за заг. ред. д-ра філос. наук, професора О. М. Кузя. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. 201 с.
2. Політологія: навчально-методичний посібник (у схемах і таблицях) / за наук. ред. проф. В. С. Бліхара. Львів: ПП «Арал», 2018. 540 с.
3. Теорія міжнародних відносин. Міжнародні відносини та світова політика : навч. посіб. / за ред. М. П. Требіна. Харків: Право, 2016. 540 с.

4. Balak I., Pikulyk O. Modern tendencies of the international relations. Actual problems of regional researches: materials V International. scientific-practical Internet conference (Lutsk, December 11, 2020). Lutsk, 2020. P. 202–204.
5. McGlinchey S. International Relations. URL: <http://www.e-ir.info>.

ОСНОВИ ГЕОПОЛІТИКИ ТА ГЕОСТРАТЕГІЇ

1. Геополітичні інтереси та геостратегія США.
2. Геополітичні інтереси та геостратегія КНР.
3. Геополітичні інтереси та геостратегія Японії.
4. Геополітичні та геостратегія держав Європи.
5. Геостратегія сучасної України.

Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Вегеш М., Палінчак М., Петрінко В. Геополітика в поняттях і термінах: підручник для студентів та аспірантів спеціальності «Політологія». Ужгород: Видавничий дім «Гельветика», 2020. 786 с.
2. Дністрянський М. С. Загострення геополітичних взаємин у період постмодерну та становище України : монографія. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2021. 154 с.
3. Kopachinska G. Geopolitical view of Ukraine: History of development and specifics of its current transformation. *Quaestiones Geographicae*. Poznań. Bogucki Wydawnictwo Naukowe, 2021.40(4). Pp. 47–62.